

Jan Hudeček

Francouzská hudba a komorní fagotová díla francouzských skladatelů 20. století

Disertační práce, Praha 2019, počítačový tisk 290 stran.

Oponentský posudek

Disertační práce Jana Hudečka je rozdělena do dvou částí: první, s názvem Teoreticko – historická část, čítá 57 stran, druhá – Analytická část – má 242 stran. Spis je doplněn dvěma přílohami a seznamem použité literatury a notového materiálu.

Hudečkův francouzský historický exkurz popisuje bouřlivý počátek 20. století: skandální premiéry stěžejních děl Igora Stravinského a hledání nové estetiky mladších generací skladatelů pod ideovým vedením Erika Satie dalo vzniknout Pařížské šestce v roce 1917. Velkou měrou k tomu přispěla inspirace Ruským baletem Sergeje Ďagileva a intelektuální okruh Jeana Cocteaua. Autor pak pokračuje výkladem dalšího hudebního vývoje – založení tvůrčích škol a skupin (Arcueilská škola, Mladá Francie, Spirála, Zodiak). Nezapomíná na souvislosti v jejich vzájemném ovlivňování a prolínání s doznívajícím novoromantismem, impresionismem, vstupem První a Druhé vídeňské školy, dodekafonie, aleatoriky, neoklasicismu atd. atd. Soudím, že Jan snad nevynechal jedinou školu, skupinu nebo skladatele minulého století, který v hudebním dění něco znamenal.

V kapitole Stěžejní skladatelé (míněni ti, kteří složili skladby pro fagot) píše stručné životopisy francouzských skladatelů: Jean Francaix, Charles Koechlin, Jacques Ibert, Gabriel Pierné, Albert Roussel, Henri Tomasi. Pozornost věnuje také zakladateli francouzské dechové školy, flétnistovi Paulu Taffanelovi (1844 – 1908), který položil základy hry na flétnu již ve 2. polovině 19. století.

Následuje pasáž o vývoji moderního fagotu. Autor popisuje rozdíl mezi francouzským a německým typem nástroje: odlišné vrtání kónusu nástrojové trubice a odlišný klapkový systém. Hovoří o výhodách a nevýhodách v ozevu, zvuku a jiné prstové techniky. Dává přednost fagotu německému.

Kapitoly Pražská fagotová škola a Dnešní podoba Pražské fagotové školy. Pokud k předchozím statím nemám v podstatě žádné výhrady, zde musím konstatovat, že tyto kapitoly jaksí nebyly dotaženy do konce. Exkurz poskytuje výčet profesorů od založení Pražské konzervatoře v roce 1811 (Josef Bettlach, Vojtěch Gross, Ludwig Milde, František Dolejš, Josef Füger) a končí profesorem Karlem Pivoňkou. Poslední třetina minulého století byla autorem opomenuta. Měli být jmenováni Jaroslav Řezáč, Jiří Formáček, kteří působili na konzervatoři přes 30 let a spolu s nimi dosud vyučující Michal Verner. Za zmínku by stáli i současní kolegové Michala Vernerova Ondřej Roskovec a Tomáš Františ. V podkapitole Dnešní podoba Pražské fagotové školy Hudeček zmiňuje tandem Herman – Seidl, kteří dle jeho mínění dále rozvíjejí Pivoňkovu pražskou pedagogickou linii.

Druhá - Analytická část.

Dle mého názoru je analytická část Janova disertačního spisu velmi cenná. Zabývá se autory, jejichž díla jsou natočena na jeho profilovém CD, které je k práci přiloženo. Jsou to: Camille Saint-Saëns, Sonáta pro fagot a klavír, Eugène Bozza, Récit Sicillienne et Rondo, Henri Dutilleux, Sarabande et Cortège, Marcel Bitsch, Concertino, Alexandre Tansman, Sonatine a Suite, Roger Boutry, Interférences, Pierre Max Dubois, Sonatina – Tango. Každému skladateli

věnuje Jan krátký životopis, uvádí jeho nejvýznamnější díla, řadí ho do různých škol, směrů a skupin. Skladbu pak velmi podrobně formálně a interpretačně rozebírá. Strukturální rozbor jsou dle mého mínění originální a bezchybné. Interpretace jsou kromě notových ukázek doplněny velkým množstvím rad a tabulek hmatů, které mají vyřešit a usnadnit zejména technické problémy – těžké spoje a vazby v různých polohách a doporučují zjednodušení hmatů v rychlých pasážích. Velice vítám, že Jan zdůrazňuje a v příkladech vyznačuje místa nádechů a výdechů. Souhlasím s jeho názorem, že umění dýchat je přímo zásadní podmínkou pro interpretaci extrémně těžkých a fyzicky náročných skladeb. Při poslechu Hudečkových nahrávek, na kterých ho výborně doprovází klavíristka Alena Kohoutová – Grešlová, jsem si uvědomil, kolik času, energie a vynalézavosti musel věnovat tomuto náročnému projektu. Myslím, že tato díla patří k těm nejtěžším, která byla pro fagot napsána.

V závěru práce Jan Hudeček rekapituluje stručně účel svého disertačního spisu. Přiloženy jsou dva články hudebních kritiků – Petra Vebera (www.operaplus.cz) a Milana Báltory (Hudební rozhledy). Oba se pochvalně až obdivně vyjadřují k výše zmíněným Janovým nahrávkám.

Připomínky, náměty, doporučení.

Hudečkova čeština je na dobré úrovni. Upozorňuji tedy jen na několik chybiček, které se vyloudily. Jedná se většinou o překlepy, chybějící jednotlivá písmena, několik „nešikovných“ výrazů, v jednom případě špatný mluvnický pád, který pozměnil smysl věty a pod. Celkem jsem postřehl asi deset takových nedopatření. V mém exempláři disertační práce jsem strany s chybami v textu přesně označil a jejich seznam předám autorovi...(s. 17 a 29, 35, 39, 42, 44, 47, 69 a 99).

Jako námět pro kapitolu Dnešní podoba Pražské fagotové školy navrhuji autorovi zamýšlení nad vývojem několika posledních desetiletí, a to v souvislosti s celkovým „globalizačním“ děním také v hudební kultuře. Mám na mysli postupující stírání rozdílů mezi národními školami. Zvuk orchestrů se v dechových i smyčcových sekcích k sobě přibližuje, studenti z celého světa využívají mezinárodních kurzů a stáží, u nás přebíhají ze školy do školy (Praha, Brno, Ostrava), odcházejí studovat do ciziny, hledají si své cesty.

Pro případné knižní vydání Janovi doporučuji vyčistit text od překlepů a chybiček, faktograficky doplnit partii o Pražské fagotové škole, eventuelně ji zcela vypustit. Jako alternativu bych rád uvítal vydání Analytické části jako skriptu pro studijní účely.

Resumé.

V obsáhlém disertačním spisu odvedl fagotista Jan Hudeček velký kus práce. Pro teoretickou část nastudoval množství odborné literatury, v analytické části projevilo pečlivost, smysl pro detail, vynalézavost a originalitu. Nahrávka děl francouzských autorů je, dle mého názoru, vynikající. Jeho disertační práce je vítaným teoretickým i praktickým příspěvkem pro studium hry na fagot. Státní komisi ji doporučuji k přijetí.

Praha dne 12. června 2019

Prof. Jiří Seidl